

owz

2016 SZEPT 27.
FK/2772

Balgóy vs.
21

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

Javaslat a
T: „[Pápai Edvy malom fogadó és barokk udvarház]”
[települési/tájegységi/megyei/külhoni magyarság] értéktárba történő felvételéhez

VESZPRÉM MEGYEI ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL	
Érkezett:	2016. SZEPT 28.
Szám:	021 292 / 2016 Mell.:
Előszám:	Csigintéző Dr. Deverajni

Készítette:

Dr. Hermann István, (név)

(aláírás)

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

(település, dátum)

(P. H.)

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
Pápa Város Önkormányzatának Települési Értéktár Bizottsága
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: Dr. Hermann István
Levelezési cím: 8500 Pápa, Fő utca 5.
Telefonszám: 89/515-042
E-mail cím: geschitz.gergely@papa.hu

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése
Pápai Edvy malom fogadó és barokk udvarház
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása
 agrár- és élelmiszergazdaság egészség és életmód épített környezet
 ipari és műszaki megoldások kulturális örökség sport
 természeti környezet turizmus és vendéglátás
3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: **Edvy Malom Fogadó, Pápa Gyimóti út.91.**
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik
 települési tájegységi megyei külföldi magyarság
5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása
Lásd 6. pont.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A Füzes település valószínűleg azonos a későbbi Hodoskával, amely az újkorban Pápához tartozó pusztaként volt ismert. A Tapolca patak kanyarjában a Benedictus és a Kapitány malom szomszédságában már a középkortól folyamatosan kimutatható malom jelenléte. Első ismert tulajdonosa valószínűleg udvarsokai Hodus volt, akiről Hodoska vagy Odoska elnevezését is kapta.

Később a Hodoska malom elnevezés mellett/helyett a Csillag, a Bocsor, és legutóbbi időkben az Edvy malom néven vált ismertté. A vízimalomnak Pápával, mint településsel közel egykorú korú története van. Hodoska illetve valószínűleg a vele egyező Füzes vagy Fizes nevű település a jelenlegi Pápát alkotó településrészek egyike volt.

Az udvarház-fogadó a malom épület teljes, műemléki felügyelet alatt végrehajtott felújításával, helyreállításával jött létre. A munkálatok költségeit magán erőből, pályázatok felhasználásával az utolsó tulajdonos leszármazottai és örökösei — a korábban államosított épület visszaszerzése után — oldotta meg.

Az épület jelenleg a nemzeti értékek szolgálatában malom és történeti kiállítás, vendégfogadó és étteremként működik. Nagytermében, megfelelő időjárás esetén

- udvarában is rendezvények, ismeretterjesztő előadások zajlanak, pápai és környékbeli lakosok, nagyszámú érdeklődő részvételével.
7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Pápa Bocsor-malom épületkutatási dokumentáció. (Budapest 2004. Koppány András és Thúry László) Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ Bp.

Magyarország régészeti topográfiája 4. (Pápai és a zirci járás) Bp. 1972. 199. p.

Sörös Pongrác: A bakonybéli apátság története 1023-1548. I. Bp. 1903. 550. p. (A pannonhalmi apátság története VIII.)

Kiss István: A pápai plébánia története Veszprém 1908, 157. p.

Reizner János: A gróf Esterházy család pápai levéltára 605. p. In: Történelmi Tár 1913.

Kubinyi András: A középkori Pápa, 103. p. In: Tanulmányok Pápa város történetéből, Pápa 1994.

Solymosi László Veszprém megye 1488. évi adólajstroma és az Ernuszt -féle megyei adószámadások. 137. 156. 179. 187. 205. p. (Hodoska említésével) In: Tanulmányok Veszprém megye történetéből, Veszprém 1984.

Molnár Lajos: A 800 éves Pápa vízimalmainak 8 évszázada 115-125. p. (Jókai Füzetek 76.)

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

www.edvymalom.hu

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

<http://www.edvymalom.hu/hu/bemutatkozas> (Itt részletesen megtalálhatók az alábbi mutatóba közölt fotók, amelyek valamennyi a saját készítésem, és mint korábban jeleztem hozzájárulok az Értéktár Bizottság általi felhasználásához.)

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

Sántha Csaba nyilatkozom, hogy hozzájárulok a csatolt képek, filmek felhasználásához.

Ajánlások:

Az Edvy Malom Fogadó, Pápa

>

- > Ha valaki egy jól megtervezett és teljesen hiteles régi népművészeti
- > múzeumot akar látni, akkor látogasson el Pápara, az Edvy Malom
- > Fogadóba. A népművészeti értékeket bemutató főépületben mindent
- > láthat, ami jellemző volt a régi mezőgazdasági, ipari kézművességre.
- > Még a folyosókon is igazi régi tárgyakkal, hímzésekkel, szőttesekkel
- > találkozhat. A kultúrterem is gyönyörűen díszített, ugyanakkor az
- > előadások megtartására a 21-ik századi műszaki felszerelések is jelen
- > vannak, tehát az előadás felvételének rögzítése is adott. Gyönyörű a
- > borszoba. Mintha könyvekkel lenne kibélelve az egyik főfal, de könyvek
- > helyett ragyogó borkészletet mutatnak be, az ország minden tájáról. A
- > vendéglátás elsősztályú. Hazai, sőt házi ételek kerülnek terfákra,
- > nem bevásárló központokból vett, ki tudja, honnan származó dolgok. Itt
- > sokféle sajt, körözött, házi kenyér és a jófajta borok hiteles
- > származásában. És a házigazda kedvessége mindent felülmúl. Ráadásul a
- > szép külsejű épület, a régi gazdasági tárgyakkal létesített udvar Pápa
- > romantikus, szép környezetében található. A szobák kényelme és szintén
- > az elmúlt századokat idéző berendezése szemet gyönyörködtető. Csak
- > sajnálom, hogy nem élek Pápan, itt Budapesten ilyen csodás helyet nem
- > láttam.

Az ajánlást az Edvy Malom Fogadó pápai és megyei értéktárba való bekerülésének elősegítése céljából írtam.

Aradi Éva

> Szíves ajánlással: dr. Aradi Éva, magyarság kutató, indológus

AJÁNLÁS

A pápai Edvy malom fogadó és barokk udvarház két oknál fogva is ajánlható a városi és megyei értéktár katalógusába.

Az egyik a magyar ipartörténelem. A Tapolca patak vízimalmok sorát működtette, amelyek egyfelől a technológiai fejlődés veszteségeként kerültek enyészetre, másfelől a szocializmus államosítási hullámának váltak áldozatává. A térség gazdasági karakterét hajdanán meghatározó tevékenységből és azokat fizikailag megjelenítő objektumokból még illusztrációnak sem maradt egyetlen darab sem. Minden valószínűség szerint ma már csak a levéltárakból tudhatánk róluk, ha a fogadó jelenlegi gazdája hatalmas erőfeszítésekkel és energiával nem gyűjtötte volna össze a még fellelhető tárgyi emlékeket, s ha nem igyekezne a hajdani malomból a még helyreállítható részeket megmenteni.

A másik indok inkább családtörténeti és társadalompszichológiai természetű. A szocializmus az államosításokkal jöveteletlen károkat és sérelmeket okozott a magyar társadalom szövetében. Kivételes jelenségnek mondható, hogy a rendszerváltásunk során a család egy tagja még életben volt, amikor a hajdani tulajdonukat ismét birtokba vehették. Az országosan elmaradt történelmi igazságtétel legalább egy konkrét esetben nem a nagypolitika kudarcos megoldásait reprodukálta.

Az utolsó molnármeister unokája, Sántha Csaba hihetetlen energiával és lelkierevével kísérelte meg a félresiklott író visszabilentését. A barokk udvarházzá átalakított épületben hagyományokat őrző, közösséget építő, ismeretterjesztő programokat telepített. Jómagam a 200. előadást tartottam a patinás helyszínen Magyarország jövője az Európai Unióban témakörben.

Jó szívvel és okkal támogatom, hogy a pápai Edvy malom és fogadó barokk udvarház kerüljön be a városi és a megyei értéktárba.

Gazdag Ferenc
egyetemi tanár
az MTA doktora

Fotóanyag:

